

1909. November

POBOZSEN MESZECSÉN LISZT.

Reditel:

Bassa Ivan plebános vu Bogojini.

Vszebina.

Bg : Miloscse szí púna	321
S. J. Szpómnite sze z mrthvih.	324
P. Nájszvetejsa mati	328
S. J. Najdragsi kínes.	332
Dr. Lenarsich. Ka dobimo vu szvétom precísicsavanji ?	335
S. J. Pod Marijinov obramhov	339
Bassa Ivan. Nazianszki szv. Gregor	343
P. Szmrt jiva je pomirila	347

Drobis.

Ki ne dobro, ki je vees, ali menje dobo sznopiesov, naj mi naznani ! Vsza pizma k meni, vu stamparijo nikaj !

Ki sesé liszt dáblati, naj za njega dve koroni posle na ime : Bassa Ivan plebanos vu Bogojini (Bagonya, Zalamegye) ali naj onomi dá, od koga liszt prekvzeme vszaki meszec.

Sziromáki, ki nemorejo zdaj vesaszi plácsati, kak vszako leto, tak i letosz lehko po veeskrátnih sumah, ali pa, kda bodo meli, naednok plácsajo !

Csiszti dohodki liszta sze obrnejo na zidanje ednoga szamosztana (klostra) v krajini Szlovenszkoj na Vogrszkom. Preminocse leto je osztalo nanjega 300 koron. Zdaj zse mámo 1100 koron i interes.

NEVTEPENÓ POPRIJETA DEVICA MARIJA

ZMOZSNA GOSZPÁ VOGRSZKA. — POBOZSEN MESZÉCSÉN LISZT

REDITEL:

BASSA IVAN

PLEBÁNOS

Vu Bogojini (Bagonya, Zalam.)

Prihaja vszaki meszec. Cena 2 koroni, v Ameriko tri.

„Miloscse szí puna.“

Tak je pravica, ka sze je bl. D. Marija zadoszta rano darűvala Bogi szvojemi brezi odlásanja pobožnoszti i szlűzsbe bozse. Pa ne szamo to, nago darűvala sze je tűdi za navszeveke, Bogi sze je darűvala zevszema, z glo-bocsine szrca szvojega, z cele dűse szvoje.

Telikáj je poszodila szvojo volo szvojemi Bogi, ka ne stela nikse drúge vole poznati, kak je vola bozsja.

Ne je mela drúgoga zselenja vu celom szvojem zsitki, kak Bogi po voli hoditi, niti drúgoga veszélja, kak za volo Boga vsza veszélja etoga szveta zavrzsti.

Pa na koj sze je odločila, to je trdno obdržsála. Nikdár je ne doli sztopila z one poti na stero je kak málo dete nogo polozsila pa je od dnéva do dnéva naprejprisla vu dobrom.

Naj vidim jasz szebé, kaksa je moja sztálnoszt vu dobrom? Naj vidim, kak nesztálen szam jasz vu szlúzsbi bozsoj, kak negvúsen, csi mi je potrebno sze odločiti na dobro i zavrzsti kaj hüdoga!

Bog je vszigidár dober k meni, on je nepremenlivi pa zse za to bi jasz tūdi mogao vszikdár njega sztálno bogati, postúvati ino lúbiti. Pa jasz, ki bi lahko nebo-gaven bio, zakaj bi bio proti njemi obečsanoj bogav-noszt? Mogeó bi grehsiti, pa zakaj bi grehsio proti njemi duzsnomi postúvanji ino lúbéznoszt?

Jeli sze kda razvézse vezálje, stero mené k Bogi vézse? Nikdár ne! Escse sze potrdi z tem, ka mi Bog vu vnoгих letah vnoge nove milóscse podeli na znamenje szvoje szmilenoszt ino me tak z novim vezáljom lúbéznoszt szvoje escse mocsnese vlece k szebi. Pa te, kda jesz nova znamenja lúbéznoszt dobim od njega, jeli ne bi te jasz tūdi novi plamén lúbéznoszt vuzsgao vu mojem szrci do njega?

To szrce, stero mi vu prszih bije, je Bog sztvoro, pa za to je sztvoro, naj njega z njim lúbim, rekocsi: Lúbi goszpodna Boga tvojega z celoga szrcá, z cele pá-meti, iz vsze mocsi tvoje! Jeli bode, kda ge bode, ka jasz celo moje szrcé, vsze moje mocsi njegovej lúbéznoszt podvrzsem?

Bog je sztvoro moje szrce pa je za szebe sztvoro njé, toga szrca ne morem i ne szmem szvejti dati.

Ne mi je pravo: Poszodi mi szrce tvoje, nego etak: Daj mi, „ meni daj szrce tvoje“. Pa csi me ete milo-szladke recsi njegove genejo pa szam szvoje szrce zse ednok njemi dao, kak bi je zdaj mogeo vkraj vzéti od njega?

Najménsa kaplica krvi szrca mojega bi po tom zse

prevelki dár bio za szvet, proti Bogi pa to vesiniti, bi bila szramota za mené, celo krivica proti bozsoj pravici.

Velka miloscса bozsa je to, csi sto ne ima szmrt-noga greha pa zná, ka je za toga volo v prijátelsztvi z Bogom, nego ka za veszélja de meo Bog vu taksem ne mrzлом, ue toplom priátelsztvi?

Bog ne právi, ka je prevecs dao, kda je meni celoga szebé dáo, jasz sze pa bojim njemi vsza moja, celoga szebé darúvati.

Ete szvet pa vsza ona, stera szo njegova, szo onomi z csiszta nikaj, komi je Bog njegovo vsze.

Vidim zdaj zse, z csiszta dobro vidim, ka szam du-zsen Bogi mojemi! Példa je pred menov, tvoja példa, lüba mati Marija. Pa Ti bos mi tüdi na pomocs. Záto ka szam jasz szlab. Miloscse szo mi potrebne, pa de mi te slo, ka mojega Boga vecs ne zavrzsem, ne pozábim ne szamo te ne, kda je od szmrt-noga greha gucs, nego te tüdi ne, kda de me na kakso stécs málo hvalingo nagibao ete jálen szvet.

Sztálno do konca zshivlenja scsém szlüzsiti mojga Bogá.

Bg.

Szpomnite sze z mrtvih.

Szvéta katolicsanszka cérkev nasz vodi na vsze szvece na brütiv ali cintor, da bi premislavali, kak minlivo je vsze poszvetno, i da bi sze zsivo szpomnili szvoje lasztivne szmrti. Tam na brütivi pocsivlejo vasi sztarisje i rodbina, vasa deca, vasi bratje i szesztre, vasi drági prijátelje i dobrotniki; tam pocsivajo mládi i sztári, szirmaski i bogati.

Ge je zdaj njüva lepota ge njüvo bogasztvo, sterim szo sze zná biti stimali v zsvljenji. Poglednite vsze pokrivle zemla, vszi sze bodejo zdrobili v prah, iz steroga szo vzéti, Predragi estevci! tüdi mi mo ednok med njimi lezsali, znabiti prle kak szí miszlimo, tüdi nasa tela sze zdrobijo v prah, kak njüva. O nad vsze pretreszliv je pogléd na gomile ali grobe, ki dávlejo nam naj hasznoviteise návuke; oni szo nas náj lepsi zgéd za právo modro krscsanszko zsvljenje. Niedna pravica ne tak znána csloveki i od niedne, nema tak vidnoga prepricsanja, kak od te da je na szvejti vsze minlivo, da vsze prejde. Te pravice vedno lüdi szpomina brütiv, na sterom mrtvi pocsivajo. Brütiv szpomina csloveka szmrti, da na szvejti je vsze minlivo. To nasz vesi zgodovina i nasa lasztivna szkusnja. Zsiveli szo lüdje tak kak mi, ge szo tiszti steri szo meli vase hizse i szo v njih prebivali? mrli szo. Ge

szo vasi sztarisje vasa deca vasa robina, vasi prijatelje i znánci? Mrli szo. Tak tüdi szmrt po nasz pride, tüdi za nász bo szvejt z vszemi dobrotami i veszelicami mino.

Záto szloga lehko szpoznamo; da je tü naszvejti ne nasa práva domovina, da szmo tü naszvejti le tihinci i popotniki. Csi szmo pa tü naszvejti le tihinci i popotniki, gé pa jé nasa práva domovina? To nasz vesi szv. Paveo rekocs: „Nase prebivanje je vnebészah, od koder Zvelicsanje csakamo, Goszpoda nasega Jezusa Krisztusa. (Tit. 3, 20.)

Domovina nasa szo teda nebésza.

Csi szmo krscesenieje tü na zemli le tihinci i popotniki, csi szo nasa práva domovina nebésza, potom nesz-mimo szrca vézati na csaszne minlive recsi; na blago, csasz, veszélje, szladnoszti i dobrote toga szvéta; nesz-mimo lübiti, kak Jezus právi né szveta ne toga ka je vnjem.

Vsze zemelszko ne vredno, da bi cslovek na tiszto szrce vézao, ár vesz szvejt z vszemi szvojimi dobrotami nemre naszítiti i pomiriti cslovecésega szrca. Brez pokoja — právi szv. Augustin — je moje szrcé, dokecs v tebi o Bog nepocsíva. Mi kak tihinci na szvejti, mo mogli po szmrt i vsze zapűszítiti. Kak szmo bili rojeni neszmo nikah szeboj prine szli, Toga nasz zsivo szpomina brűtiv. Pogledni o cslovek, tak je tvoj konec, zove nasz brűtiv; szmrt, grob, prhnenje. Tü edna csonta kak nindri indri! tü lezsíjo deca, mladénci, deklíne, moski, zsene, dovíce sztarci, vszi eden pri ovom. Tü nega níksega razlocska sztána. Bogati szirmaki, imenitni i nízkoga sztána vszi v kűp pocsívsíjo. Ednaki je prah ednake szo csonte. Tak nasz leda vsi brűtiv minlivoszt vszega poszvetnoga. Ka pa pride za tém?

Ka drűgo kak brezkoncsna vecsnoszt; ali kaksá pa bo za nász vecsnoszt, csi mo szamo za szvejt i za szvoje telo szkrbeli, na dűso pa na Bogá pa pozábili. Szpoz-nájmo zato dragi cstevcí ka je za nász náj bolse, ka nam níscse vecsnosztí v zeti nade mogeo. Poglednite dela, stera dű sla znami, Bog csi szmo ga vu zsvílenjí lűbili, nasztűdi vu szmrtnoj vűri i vgrobi ne za-pűszti, líki de nas náj bolsi prijateo nasa radoszt i zve-licsanje vszo vecsnoszt. Koga sze bos drzsao? ali zape-

livoga szvéta i njegovi minlivi szládnozti, stere te zapisztijo? ali Bogá steri ti na veke osztáne? Krscsanszka dűsa zacsni Boga lűbiti, szpunjávli njegove zapovedi, potom bos pa lehko vsze poszvetno zapűszto, ár te bo vsze kaj bolsega vu vecsnoszti csakolo.

Na vsze szvéce po podnevi i na dűsni dén zajtra vidimo mėsniika pri oltári vu csarnoj obleki, stera je znamenje zsaloszti, i sztem nasz scsé ona k zsaloszti i molitvi nagibati za mrtve. Ar szvéta cérkev dobro zná, ka doszta njeni csi rávno v milosci bozsoj mrtvi lűdi, denok scse ne pripűscseno pred lice nebeszkoga Oco vnebeszah ár scse neszo ocsiscsene vszeh inádezsov, zná pa tűdi da njim mi szprosnjov, poszebnó z áldovom szv. mese i zdrűgim dobrim delom pomágati moremo.

Predragi! znábiti doszta dűs, nasi pokojni bratov i szeszter vu Krisztusi vu zsmetnom purgatóriomi trpijo, pa szami nemrejo pomágati, liki le trpeti, i z hűdim trplenjom szvétoj pravici bozsoj dug placűvati, mi njim pa lehko pomágamo, z molitvov z posztom z álmósvom i zdrűgi dobrimi deli, poszebnó pa znájszveteizim áldovom szv. mese. I ktomi nasz vėzse zśe krscsánszka lűbezen do blizsnjega.

Vej szo vsze dűse purgatoriomszke nasi bratje i szesztre, stere je sztvoro rávno tisztí nebeszki Ocsa kak nász; stere szo odkűplene rávno sztiszto drágov krvjov Krisztusovov kak mi, i vszi zsnjimi vréd szmo pozváni v nebésza. To duzsnoszt szpunjavati priganja nasz nas lasztiven dobiecek. Predragi! sto izmed nasz zná gda nasz polozsijo v hladni grob, csi nasz oszttra bozsa pravica obszodi v purgatoriom, da mo tam doszta i dugo trpeli. Sto de nam te pomágao? Znábiti zsivi? O na té sze nigdár ne zanásajmo, ar je isztinszki pregovor: mro-pozáblen Poglednite dűse đurgatoriomszke pa sterim mi pomágamo vnebésza, bodo verno proszile Boga, da bi bilij szkoro reseni z sztrasnoga ognja i prisli v nebeszko veszelje. Nam vszem nasi lűbleni pokojni, zovejo z recsmih trpecsega Joba: Szmilujte sze nász, szmilujte sze nász bár vi prijateli nasi. Predrági poszlűnimo njiv glász, i pomagajmo njim z molitvov i zdrűgimi dobrimi deli. Szpomnimo sze pa poleh tűdi na szvojo szmrt, na minlivoszt vszega poszvetnoga, poszebnó gda nasz jálen

szvejt szvojim veszéljom vgreh zové i zapelati scsé. Vszig-
dár sze szpomnimo recsih Jezusovich, stere je szvéti János
zapiszao. „Pride nocs ka niscse vecs nemre delati.“ Zdaj
dokecs zshivimo je za nász scse dén, zdaj moremo scse
delati za dūsno zvelicsanje szvoje, za neszkoncsno vecs-
noszt; ali szkoro szkoro pride nocs ka nebomo inogli vecs
delati, liki zná biti trpeti.

Szpravimo zato vsze zdaj vu szvoj racsun z Gosz-
podom vréd, da nam nede trbelo tam vecsnoszt sz trplen-
jom poprávlati.

S. J.

PREKMURSKO
MUZEJSKO
DRUŠTVO

V
MURSKI SOBOTI

Nájszvetejsa mati.

Párizsi v ednoj máloj podsztresnoj hizsieski je lezsála na szmrtnoj poszteli szkoro sésztdeszét let sztara zsenszka. Szlabo pohistvo i mála hizsna oprava, kak tūdi preproszta poszteo i odevalo je kázalo na velko szirmastvo. Poleg posztele je sztáo máli decsák, szin té betezsnice, pa je trepetao od zsaloszti i od mraza.

Sztanovnika té szirmaske hizsice szta zsiwela negda lepse csasze. Ocsa té mále drzsine je meo vizziko szlűzsbo. A prisli szo hűdi csaszi, reberije i je zgűbo to szlűzsbo. V prvlé szrecsno drzsino sze je naszelila szkrb i zsaloszt. To je na ráho ocsino zdrávje vplivalo tak, da je zbetezsao i vmro. Szvojoi dovici nej povrgeo drűgoga níkaj, kak dobro i posteno imé. A nekaj je mela szirota dovica, csesza vecskrát nemajo v obilnoszti zsiwocse bogatinke: mela je zsiwo vero i bila je isztinszko pobożsna i wdána v bożso volo. Záto je nej csűda, csi je szvojega jedinoga sziná zgøjila tūdi v tom dűhi.

I dnesz je bila betezsnica szlabesa, kak navádno. Dugo je nej zpřegovorila recsi. Szvoje medlovne ocsi je od csasza do csasza z vűpanjom obrácsala na podobu

Marije, stera je vizila raven postele na steni. Csemduzse njoj je mirnejse gracsüvalo lice.

Z tihim glászom je právila szvojemi szini: „Alfonz, zgodi sze bozsza vola! Znáam, da za krátek csasz vmerjém. Nemam ti kaj drügoga neháti, kak szvoj blagoszlov i preporácsam te precsisztoj Devici, steroj szam te vszigdár preporácsala. Mati bozsza, Marija naj bo odzdaj tvoja práva mati!“

Naglász je zajokao nebozse decsák, ár je dobro znao, ka zgübi, csi sze znebi szvojega jedinoga i nájszlájsega bitja na szveti, nájmre szvoje matere. Z zádnyimi mocsmi je szégnola vmirajocsa mati pod zglávje, je potégnola vó csiszlo i je dála szinovi z szledécsimi recsmi: „Alfonz, dokecs sze nebova vidla v nebészaj, oblübi mi, szin moj, da vszaki dén zmolis na csaszt najzmozsnejsoj i nájbosoj materi rozsnivenec i sze pri tom szpomenés z szvoje pokojne matere. Oblübi to szvojoj vmirajocsoj materi, Alfonz!“

„Ja, lüba mati, priszégnem, da vcsinim to, ka szí mi narocsila“, je bio njegov odgovor.

„Lübo moje dete, — je právila vmirajocsa mati z trepetajocsim glászom — naj te blagoszlovi tvoja bozsza Mati! Zdrav osztani, dokecs sze pálik neva vidla nad zvezdami!“

To szo bilé zádnye recsi pobozsne materé. Za nekolko minot je vmrla i vüpajmo, da je njéna pobozsna düsa sla k lüblénoj bozsoj Materi, precsisztoj devici, v nebésza.

Njéni szin je priseo k vojákom, gde je posztáo császt-nik. Nej je bio escse 24 let sztar i zse je prszí batrivnoga császtnika kincsaó krizsec csaszttnoga legioná. V krvávom boji pri Iszlyji szí je pridobo z szvojov batrivnosztjov to viziko odlikavánje. Szlávleni császttnik je so tüdi v krim-szko vojszko in v bitki pri Almiji szo vszi továrisi obcsüdivali njegovo batrivnoszt. Nej csüda, csi je vszigdásnje zsvilenje v vojaskij táboraj, i szlabi zglédi továrisov zadüsiló v njegovom szrczi negdasnjo pobozsnoszt. A csi je rávno nej bio vecs pobozsén, szpunjááo je záto vszigdár ono oblübo, stero je vcsino szvojoj vmirajocsoj materi. Csiszlo je vszigdár pri szebi noszo i je zmolo vszaki dén eden rozsní venec.

Zgodilo sze je eden dén pred bitjom pri Ikermáni, da je Alfonz prevecs trüden od vojaske szlüzsbe sztopo

v szvoj sator. Vrgeo sze je na szvojo poszteo, sze je zavio v pláscs i je itaki zászpao. A naednok ga je obüdo süm vdárcov konjszke podkovi. Alfonz sze je prebüdo, odpro szvoje zaszpáne ocsi i pravo szám proti szebi: „Vej nega nikoga; sz pametnejse bi vesino, csi bi szpao dale!“ I szi je nazáj légeo, a gda je popravo szükujo, je zcsergetalo csiszlo v zsépi. „O, rozsnoga venca szam pa scse dnesz nej zmolo, je pravo, ali zaisztino szam tak trüden, da ga znán niti moliti nebi mogeo — nego voják szam i kak taksega me vészse duzsnoszt, da náj zdrzsim vcsinjeno oblübo, záto naprej csiszlo!“ Itaki je szkocso z posztele i sze je vszeo pa je molo rozsní venec. Pri vszakoj szkrivnoszti je malo henjao. Po glávi szo njemi hodile nenavádne miszli: Kak to, trüdnoszti, stero szam pred krátkim csüjto, je zdaj ne csütim vecs. Ali nemam jasznoga rázuma? Jeli má málo csiszlo v szebi takso mocs? Negda szam vervao to i moja mati je tüdi vszigdár vervala na csüdno mocs rozsnoga venca. O lüba, predrága pokojna moja mati! Kak sztanovitno je zavüpala v molitev! Kak gorécse je molila k Mariji, gda je stela doszécsi kakso milosz pri Bogi! Ka je dönok bosc: njéna sztanovitna vera ali moji dvomi, njéni mér v szmrti, ali moja razburjenosz? A to szo zrácsni gradovi, pitanja za csasz, steri je namenjeni k pocsitki. Záto verno naprej! I na novo je premikávao jagode na csiszli, a nej sze je mogeo znebiti miszli, ka je bosc: razburjenosz, dvomi, ali pa vera. I nazádnje szi je pogucsávao glaszno: Ka je bole pametno, klecsati i moliti pred Bogom, kak szam delao v mladoszti z uájvéksim veszéljom po zglédi szvojij prelübij sztarisov in miszliti na veszélje v nebeszskom králesztvi, ali pa zsiveti tak, kak zsivém zdaj? Ne miszlim na Bogá i sze prav nikaj ne brigam za to, ka me csáka na ovkráj groba. A zdaj vkraj z temi norimi miszlimi. Vütro szi je scsém dale premislávati!“

„Zakaj pa nej dnesz, goszpod sztotnik?“ je zacsüo glasz, steri njemi je globoko v szrcé szégno.

„Szte li vi, precsasztiti ocsa dühovnik, — pita z csüdivanjom, — i szte csüli, kak szam szi z szebov pogovárjao?“

„Ja, goszpod sztotnik“, je odgovoro vojaski dühovnik i je itaki sztopo v Alfonzov sator, szi je dol szeo i je

pravo Alfonziji: „Rávno szam molo pri ranjencaj. Bozsa previdnoszt je tak stela, da szam bio v blizsini vasega satora, gda szam nehotécs szlisao vas pogovor od vasega dűsevnoga sztánja. Drzsao szam za szvojo duzsnoszt, da sze oglászim pri vasz.“

„Hvála lepa, preczasztiti ocsa — je pravo Alfonz-ravnali szte modro i previdno“, i je dáo roko dűhovniki.

Pri tom je opazo dűhovnik, da má Alfonz csiszlo v roki. Z csűdivanjom je záto pravo: „Ka vidim? Vi molite rozsni venec, goszpod sztotnik? Znáam, da szpádáte med nase nájbatrivnejse császtnike, a da szte tűdi pobozsni, toga nej szam znao dozday.“

„Goszpod ocsa dűhovni, razmim vase csűdivanje. V zvezi z tem csiszlom je krátka zgodba, stero vam, csi zselejte, tűdi povem.“

„Proszim vasz i verte mi, da de me veszelilo vase zavűpanje!“

„Rávno je 23 let i vesz té csasz nej bilo dnéva, da nebi zmolo rozsnoaga venca.“

„Je li to mogocse?!“ je pitao dűhovnik.

„Ja, tak je — potrdi Alfonz — zsao, da je bila to jedina moja pobozsnoszt, a scse to szam szpunjávae, ár szam oblűbo szvojoj vmirajocsoj materi.“

„Nikaj ne dene — je odgovoro dűhovnik — Bog vam zaisztino plácsa vaso detecso lűbézen!“

I csasztnik je dűhovniki povedao nám zse znáno zgodbo. Kembole sze je vtáplao v sztáre szpomine szvoje detecse dobe, tem batrivnese njemi je posztanolo szrcé. Recs je dála recs i nazádnje sze je Alfonz — szpovedao.

Po toj noci je priseo za vojáke vrocsi dén. Meli szo bitje z szovrázsnikom pri Ikermáni. Fűskale szo krugle, grmeli szo stűki i pokale pűkse; szmrt je mela velko zsétev. V potokaj je tekla krv i vnogo bátrivnij bojevnikov je lezsalo mrtvi na bojiscsi. Tűdi nas znánec Alfonz je bio med njimi. Najsli szo ga lezsati z mecsom vroki, a okrog roké je pa meo zaszűkano őrocsino szvoje pokojne matere

— rozsni venec.

P.

Najdragsi kincs.

Bila je mati, ki je lezsala 26 let betezsna i trpela velike bolecsine. Nieden zdravnik njoj ne mogeo pomagati. Zavolo hūdi h bolecsin je podnevi komaj csakala vecséra; ponocsi brezi szpánja pa je zdihávala, da bi zsé szkoro napocsilo űtro. Scse vékse szrcsno trplenje je bilo odmerjeno betezsnici. Nalezлива holezen njoj je zela drágoga mozsá. Vidla je kak szo njoj nájdragse odneszli k pocsitki, ali száma ga ne mogla szprevoditi na szlédnjoj poti. Szoszidje i drűge dobre dűse szo vecskrat obiszkavale betezsnico: i csi njim je te potozsila szvoje zsmetno trplenje, szo njoj prav govorili: „Pa vi mále dobro deco. To szte szrecsni!“ I to je tolazsilo nevolno zseno v njenom trplénji, to jo je podpiralo, da sze je scse dele vojűvala pri vszem szvojem trplénji i vszem szvojem krizsi — Zsetenje bil njeni krizs, venda ne bil scse náj zsmetneisi; zakaj nájhűjsi krizs za sztarise szo lagoja deca, stera szprávjio ocsó i mater v preráni grob, stera szami szebi zaprávjio caszno i vecsno szrecso.

Velika dobrota, je nájdraksi kincs za drűsino szo dobra deca. Gda szo nigda pitali imenitno Rimlanko po njenih dragotinah, pozové szvojiva szina i právi: „To szo moje najbogateise dragocenoszti.“ Tak je miszliła poganszka mati od szvoje dobro v zgojene decé. Kak viszoko

more ceniti sese le krscsánszka mati szvojo deco! Vrednoszt detecse düse je neszkoncsno v zvisena nad vszako drügo vrednoszt. Zato morejo sztarisje, sterim je Bog zrocso tak drági kincs, vsze vesiniti, da je obvarjejo, da sze nigdár nezgübi njegova lepota, da je nieden szovrázsnik nevkrádne. Sztarisom ne szo zrocse na vobrambo deca kaksega krála, liki deca bozsa, da za nje szkrbijo, kak za gingave cvetlice, da bodo tüdi deca ednok kak nebeszke cvetlice disale v nezvenlivi lepoti vogredi neszkoncsno velicsasztnoga Krála.

Neduzsna detecsa düsa je cérkev szv. Düha, namenjena i sztvorjena da sze ednok popolnoma zdruzsi z vecsnov Lübeznosztjov, z stere roke je prisla. Vszi sztarisje naj bi szí kszrci zeli, ka je pravo pobozen mozs: „Poglednite vecskrát z ocsmi szvete vere szvojo deco, csi szedijo ali sztojojo okoli vasz i szí miszlite: Ali ne szo to deca bozsa, lüblenci bozsi? Ali ne tej neduzsni mali bratje nasega Odküpitela, cena njegove krvi, cérkev njegovoga Düha? varovanci angelov, cvet cslovestva?“

Ja, dete je vüpanje bolsega roda vüpanje nebesz szamih: vej je detics nebeszkoga kralesztva sztvár, nad sterim má Bog dopadjenje, lüblenec angelov. Pred vszem je dete vüpanje drüzsine: vej je zse zdaj njeno veszelje, ednok pa mádosztati njena pot pora, njena szrecca, njena csaszt.

Szam bozsi Odküpitel nam je pokazao kak drági kincs naj bodo sztarisom njüva deca. Vesz trüden od dela sze venda rad müdi med decov, jemlé je vu szvoje narocse, je blagoszlávla i tak lübeznivo govori: „Püszтите male kmeni!“

Sztarisje szo zato pazitelje szvetih sztvári. Zrocse ni njim je ográd, steroga neszo duzsni szamo paziti, liki ga morejo tüdi obdelavati. Kak gingava cvetlica potrebuje naj pazliveise oszkrbe, tak morejo tüdi sztarisje szvojo deco naj szkrbneise vzgojevati. Z dobrov vzgojov njim morejo szkrbeti za zdravo krepko telo, pa tüdi glédali na to da sze njim düh razvija, da sze njim rázum bisztri, domislja bogati, da dobijo csütecse blágo csiszto szrcé.

Vcsiti jih morajo to, ka njim je potrebno v zsvilenji; ali to je ne zadoszta, tü zsvimo le záto, da szí zaszlüzsimo nebesza. Sztarisje szo tüdi duzsni vzgojiti szvojo

deco tak, da szi szvojim zsvljenjom na zemli zaszlůzsijo nešskoncsano szrecso vecsnosztí. To je imenitno, pa zsmetno opravilo. Kak do mogli sztarisje obsztátí pred vecsnim Szodnikom, csi bi sze po njůvoj krivici pogůbila nemertelna dűsa detecsa, stero je tak zsmetno, tak drago odkůpo szvojov lasztivnov krvjov! Szpomnite sze zato sztarisje szvoje szvéte duzsnosztí! Fcsaszí pri maloj deci zacsnite! Dűh detecsi je scse szprejemliv, je volan, podoben je mehkomi voszki. Kak vu voszk lehko v tiszne vszako znaménje, tak sze tűdi návuki, stere davlete szprejemlivomi detecsemi dűhi, lehko v tisznejo i tűdi pűsztijo globoki szled. Malo drevo lehko vugnes kama scsés, gda odraszté, ga nemres vecs, i csi je probas sze potere. To nalogo, vzgájati v ránoj mladosztí májo sztarisje. Ta detecsa vzgoja odlocsuje za celo zsvljenje. Drűzsina je zibel cslovecsega roda. Vu drűzsini májo szvoj zacsétek, szvoje korenje, jakosztí, pa tudi pregrehe; v njeni roki je blagoszlov, pa tűdi prekletsztvo. Csi je zsvljenje vu drűzsinah puno jákosztí pobožsnosztí szlraha bozsega, szmemo vűpati, da bo cvetelo tűdi jávno verszko, drzsávno i drűsábno zsvljenje. Naj bi bile nase drűzsine dobra zemla z stere pogánjajo i vu sterih rasztejo szamo cvetlice, nad sterim má szvoje veszélje Bog i v stero sze lűbo i prijazno zgledáva znebész doli njegovo premilo oko!

S. J.

Ka dobimo vu szvéto*m* prec*s*iscsavanji ?

Zsivo je ednok eden imeniten slikar vu talianszkom orszá*gi*, ki je zselo doli zmálati szlednjo vecserjo, doli je steo zmalati, kaksa csütenja szo napunila Apostole vu onom trenotki, gda je lübleni Jezus Oltarszko szvesztvo nasztavo. Apostole je escse doli zmálao, ali gda bi njemi potrebno bilo odicsenoszt ino lübéznoszt Jezusa doli zmálati, tak je govorio : „nemogocsen szam to csiniti, nemrem ono gorecsno lübézen doli zmálati, stera je vu onoj minuti vu preszvéto*m* Szerci gorela ! Ino tuzsno देने na sztran szvojo skér ino farbe brezi toga, ka bi szvoje delo zgotovo !

Nikaj szpodobnoga csüti vszaki pizatel, ki od onoga pise kako jasz, ki pise od szádib szvéto*ga* prec*s*iscsavanja. Nemogocsen je cslovecki jezik one dare, stere cslovek vu vrednom szvéto*m* prec*s*iscsavanji dobi, doliszpizati. Ino záto dönok morem to csiniti, morem csiniti naj te nemarne düse gori zbüdim ino na goszto szvéto goscsenje povábim morem to csiniti 2) naj te pobo*z*sne düse opominam, ka naj goriponücajo one velike miloszti, stere njim lübleni Jezus vu szvetom obhajili telikokrat prineszé.

Ka szo te tak one miloszti, stere cslovek vu vrednom szvéto*m* prec*s*iacsavanji dobi ? (Vredno szv. prec*s*iscsavanje sze zové ono obhajilo stero cslovek doprneszé vu táksem sztalisi, ka nema na szvojoj düsi znajocs szmrt-noga, velikoga greha.)

Ta prva ino ta najvéksa miloscsa, stero vu szvéto**m** obhajili dobimo je to, ka sze zjedínimo z Jezusom Krisztusom. Vu kejp krüba, male ostie sze szkrije Jezus, ino sze nám podá, kak jesztvina. Knam pride, vu nase szercé pride, vu nami je kak szam pravi: „Ki je moje telo ino pije moje krv, on vu meni osztane, ino jasz vu njem.“ (Ján. 6. 57.)

Vu Szvetom Piszmi cstémo, ka je Elizeus prorok ednoga máloga decsáka od mrtvi gori zbüdo tak, ka je szvoj obraz na obráz mrtvoga decsáka nagno, ino na njega nagnjeni molo. Szpodobnim tálom kak je csinio Elizeus, csini Jezus pri szvetom precsiscsávanji, njegovo Szvéto Telo celo ide knám, njegova düsa prejkprehodi nase telo naso düso, njegovo gorecsno Szrce gori na nasem mrzлом szerci. Preobrné nász na zsiték preobrné nase csütenje, nase celo djánje. Vodi nász, podpira nase szlaboszti. Za isztino sze szpunijo te vu nami recsi Szvétoga Pavla: Zsivem jasz, ino dönok ne jasz, vu meni zsive Krisztus. [Gal. 2. 20.]

Csi vu ogen zselezo denes, to trdo zselezo prek ino prek prehodi toplocsa ognja, ino naturo ognja na szébe zeme, takse bode kak ogen, dá sze vugnoti; nikaj szpodobnoga sze zgodi znasov düsov vu szvéto**m** precsiscsávanji, prek ino prek prehodi Jezus naso düso, sze prikapsi znami naj mi szamo njegovi osztanemo, njemi zshivemo do konca nasega zshivlenja. Vu szvéto**m** obhajili bole szmo blüzi k Jézusi, kak pa csi bi Njega znasimi rokami teknoli.k

Veliko lübéznoszt je szkazal lübleni Jezus Szvétomi Janosi Apostoli, gda je njemi dopüsztó na szlednjoj vecserji, ka naj na njegovih prszaj pocsiva, ali vékso lübezen pokazse nam Jezus vu szvéto**m** precsiscsávanji, gda ne mi, nego szam Jezus pocsiva vu nasem szíromaskom, mrzlem szerci.

Sto je mogocsen to lübezen ino ponizanje Jezusa vrejdno doli szpizhati? Csütila je to lübezen Szv. Magdaléna iz Pazzia stera gda sze premislavala od lübeznosztí Jezusa, stero nam Jezus pri szvéto**m** precsiscsávanji szkázse, je etak govorila: „Zaisztino etak lehko govori cslovek po szvéto**m** precsiscsávanji: zdaj zse osze imam! Ár goszpoden Bog, ki sze szam szebé meni dao vu szvéto**m** precsiscsávanji, kaj véksega ino dragsega zse meni vecs

nemre dati.“ Zaisztino kaksa velika szreca je to! On Jezus, steromi sze radűjejo in veszelio angelje, in szvetniki vu nebeszah pride vu nase szerce ino zsele vu nami prebivati. Ki zaisztino lűbi Jezusa, more onoga szerce veszelje napuniti, gda szí premiszli: ka Jezus pride kmeni, Jezus je moj ino jasz szam njegov.

Ednok edno neduzsno dete je bilo na belo nedelo obrvim pri szvetom precisiscavanji.

Vű zcérkvi pridocs etak govori to dete kszvojoj materi: „mati moja jasz tak miszlim ka je vu nebi vszigdar bela nedela, ár vűkso blazsensztvo szí nemrem miszli kak zdaj csűtim.“

Isztino je govorilo to dete ár vu nebeszah rávnok onoga Jezusa ládajo ki vu szvétom precisiscavanji knam pride!

2. Gda sze vu szvétom precisiscavanji tak najbole znotresnjim tálom zjedinimo z Krisztusom, ki je vretina vsze bozse miloscse, szamo od szébe sze razmi, ka vu szvétom precisiscavanji vnozsino bozse miloscse dobimo. Vej pa komakoli je Jezus vu szvojem zsvljenji notri sztopo poszédi je delo szvoje miloszti. Na peldo vu hizsi Simon farizeusa odpűszti Marii Magdaleni njeno hűdobo. Notri sztopécs vu hizso Jairusa nazaj dá mrtvo dejte tuzsnim sztarisam: gori jo zbűdi.

Koma stécs pride, po vszodi miloszti, dobrele deli. Tak sze zgodi znami tűdi gda Jezus knam pride vu szvétom precisiscavanji. Ne pride Jezus knám zprázniimi rokámi, nego iz obilnosztjom szvoje miloszti, naj nasz napuni, naj nasz blagoszlovi.

Obededon je tri meszece dugo sztanovanje dao skrinji méra bozsega (vu steroy szo zsidovje gori szranjeno meli knige Mozesá, njegovo csűdnovitno palico i. t. d.) ino to dobroto ka je Obededon toj skrinji vu szvojoj hizsi meszto dao, je Bog blagoszlovo celo hizso Obűdedona: je njemi dal veliko imanje, pobožno zsvljenje ino mér bozsanszki. Csi je goszpoden Bog zse blagoszlovo Obűdedona, ka je toj skrinji meszto dao na keliko te blagoszlovi onoga, ki vu szvojem szerci Jezusi sztalno meszto da.

Ino na szodnji dén de Jezus ktem vűűdebranim etak govorio: „Hodte blagoszlovleni Ocsé mojega ino ládajte od zacsétka vám priprávleno kralesztvo. Zakaj? Ár szo ti

odebrani vu Jezusovom iméni zsejajocse napojili, glád trpécse, nasziteli sziromakom potnikom meszto dali.

Csi je zse tak veliki najem csi sziromaki vu Jezusovom iméni meszto dámo, kaksi csüdoviten ino obilen more biti te najem steroga dobimo gda szamoga Jezusa vu nase szerce primlemo.

Csüdnoviten je on dár steroga vu vrednom szv. precisiscsavanji dobimo ino to je : povéksávanje miloscse poszvecsenja. Ka je to ? Miloscsa poszvecsenjá je dar, düseven dár steri dár naso düso poszvéti, lepo fcsini. Csi csloveka düsa vu neszrecsnom sztalisi szártnoga greha, te je grda, odórna, zamázana, necsiszta. Düsa je bozsi kejp ino cslovek sze vüpa prevzetno te bozsi kejp zamazati tak, ka düsa njegova je odörnoszt pred Bogom, ino za toga zroka volo csi bi cslovek vu tom sztrasnom sztalisi mro bi naveke szkvarjeni bio. Milosztiven Goszpoden Bog pokornomi gresniki vu pokore szvesztvi najmre pri szpovedi odpüsztí te odórne grehe, sterimi je szvojo düso zamazo, ino vleje vu düso miloscso poszvecsenja, tak ka je po vrednoj szpovedi csloveka düsa szvéta, lepa, csiszta. Ino gda ta düsa ta sztopi kszvétomi precisiscsavanji, te Jezus povéksava, bole gori okinesa to düso, vecs miloscse poszvecsenja prineszé düsi, povéksava vu njem miloscso poszvecsenja, tak ka je csloveka düsa neizgovorno lepa, nad sterov sze rádúje cela néba !

Po miloscsi poszvecsenja deca Goszpodnoga Bogá posztanemo ; iz szvétim precisiscsavanjom bole lüblenesa deca posztanemo, tak ka nasz te Goszpoden Bog tem bole lübi. Po miloscsi poszvecsenja örocsniki posztanemo nebeszkoga kralesztva, iz szvétim precisiscsavanjom escse bole zagvüsamo naso nebeszko diko ! Vidíte to prineszé lübleni Jezus křam pri szvétom precisiscsavanji. Ali to escse milosztivnomi Jezusi ne zadoszta escse drúge imenitne dare nam prineszé, od steri bodem vu pridocsem sznopicsi govorio.

Dr. Lenarsich.

(Dale.)

Pod Marijinov obramov.

(Zgodba.)

Nad mesztom je túlo viher, blizskanje sze je szvetilo i votlo grmenje za gorami je naznanjalo da sze szkoro vlije desc. Med grmenjom i blizskanjom sze napravila nocs. stero szo csarni oblaki na nebi scse povéksali da je bila kmica velika.

Vertinje szo sze krizsale, i zaperale okna, da je nebi vihér szpotro. Jaj njemi koga zgrabi te viher na cesti!

I pogledni, — tam po tisztoj vulici, stera pela vü z meszta, sze nikaj gible. Deszet letni decsak Sztanko szí dela pot z koz descsa i goszto kmico, nikaj ne moti korazsnoga decska csi je ravno zse premocseni do kozse, da tecse voda — dezsceevnica prek csszte prek i prek. Decsak sze né boje vihera i goszte kmice — mali glazsek vrokaj drzsecs, sze zaszücse v kaputlec, szí popravi krscsak nizse na ocsi i ide dele.

Med pokanjom glazsov i mocsnim viherom z vüpanjom sepeta Sztanko: „Szvetka Marija szmilena mati, szproszí pri lüblenom Bogi zdravje mojoj materi! Szmilúj sze mene, pove le edno recs i zdravi bodo.“ I Marija je csuvala szvoje dete i csüla njegove prosnje; venda je decsak scse ne szpil z keliha trplenja.

Vu kmici zadene po neszrecsi v kamen, i sze opotekne. Szuze njemi sztopijo v ocsi, gda sze szcesztné mlake pobira blaten i zamázani. — A kaj to; pri padci

je potro glazsek z zdravili, stero je neszeo szpateke szvojoj na szmrt betezsnoj materi. — Z obema rokama isce po mlaki rova po blati, ali glazska ne vecs le potrta glazsovina njemi je naznanila da je zdravilo szteklo da je zdravilo szteklo naprej po cseszti. „O Bog nebeszki! ka szau zdaj napravo!“ mrmrao je Sztanko i milo jokao. „Doma csakajo ocsa pri poszteli szkoro zse mirajocse matere; vszak hip me priesaküjejo, ár to de pomagalo materi, kak je pravo zdravnik, inacsi je konec. Oh Marija ti mi pomagaj szté nevole!“ i palik je zajokao.

Ka naj zdaj vesini? Domo po peneze ne more iti, zadnje krajcare szo dali ocsa zdravniki. Za zdravilo v pateko pa je dala szmilena szoszida; zdaj gvisno nebi stela vecs dati. Ali naj ide ta v pateko, pove tam goszpodi vsze na tenki i po pravici i ga proszi, da napravi scse ednok zdravilo za mirajocso mater, brez placsno? To bi sze njemi naj bolse vidlo, venda tüdi ne vüpa iti, ar je patikar zse prvie muvo, da scse po noci nema mira i je mogeo po vöre csakati. Gvisno bi bil mozs lagoji csi bi zvedo, da je glazsek potro i sto zna csi njemi nebi pokazao dveri? Glaszno jocsecs vgonjavle, ka njemi je vesiniti. Na zadne sze oberné nezaj v meszto,

„I csi tüdi de me bio, da do le mati palik zdravi,“ takso oblübo je napravo i ne csüo mraza i vihera. Zvüpanjom je zvaó Marijo i sze malo potolazso :

„Bom zse goszpoda patikara proszo odpüscsenje. Pomagaj mi Marija, da sze vsze szrecsno izide!“

Keszno je zse bilo gda je priseo nezaj k pateki. V pateki je scse poszvet, nede trbelo cinkati i zvati. Znabiti scse goszpod za steroga drügoga dela zdravila?

Ho, ka pa to pomeni?! Sztanko je poglédao szkocz okna i vido, da sze obnása patikár tak da bi odnoro. Nemiren hodi po hizsi gorindol. „Moj Bog! Moj Bog! Ti znas da to neszan szán rad vesino, resi tiszto sziroto szmrti! Csakaj, lehko sze scse pa da kaj vesiniti“ i na nagli presztre recept za T. K. delavko; ge prebivle, to pa ne zapiszano.

Kak naj zdaj poprávím veliko zmesanico? Bog sze me szmiluj, csi ti ne pomagas, szan dnesz vmoro csloveka, ki mi ne nikaj hüdogá vesino. Csemer szan poszlaó

betezsnici meszto zdravila. Moja csasz, moji prijatelje, druzsina!“ Nemre sze potolazsiti. Szpomno sze je nezaj v tiszte csasze, gda je bil scse bole veren. Gda je posztao lasztnik pateke, je nad dverami vizila lepa podobá Matere bozse z napiszom „Pri Mariji pomocsnici“ i vidlo sze njemi je da te njemi je vsze bole slo po szrecsi. Ali nisternim njegovim prijatelom, sze vidlo to premalo „moderno“ i ne szo mirovali prvle dokecs ne edno nocs lepi kejp premino znjegove pateke. I nicoj — nicoj sze je palik szpomno na njo stero je zavrgeo. „Marija pomocsnica, naj szveteisa“ — patikar je vküper drzsao roke proti nebeszom.

• Cin, cin-nikak cinka! Sto je vu toj késznoj vöri? Sztanko sztopi, vesz szkuzen, blaten i premocsen milo proszi: „Proszim goszpod, prav lepo proszim za odpüscenje od trüda i sztraha nemre praviti dele. Oj jej, da goszpod jaz szan, pa szan bil tak neszrecesen.“

Patikar ne mogeo miszliti drügo kak to, da njemi je priseo dicsak pravit, da je mati zavolo zavzsiti zdravil mrla. „Ali szo mati fcsaszi moli.“

„Ka mrli szo!“ právi decsák i glaszno zajoka. „Ja, jaz ne vem, csi szo mrli! Ali ne szo zdavila pili?“ „Proszim lepo, bil szan neszrecesen, szpadno szan i glazsek potro: zdravilo pa sze je razlejalo.“ „O, ti moj dober Bog, teda szí me odszlobodo!“ zdehne szan pri szebi patikar i sze globoko odehne. „Odi sze decsák lübi.“ I prineszeo njemi je cukér. „Nikaj sze ne boj napravo bom novo zdravilo, ár szí vrli dicsák; zopsztom je dobis ár szí vrli. Znas prvle pa ti ne szan dao pravoga glázsa, i csi bi tvoja mati tiszto pili, njim bi skodilo . . .“

Novo zdravilo je bilo gotovo, ali vöne je bila velka kmica. „Szamoga neszmin pisztiti“, szí je miszlo previden mozs i je pozvao lápca, i narocso, naj szprevodi dicsaka do njegove kucse. Doma szo vszi tezszo csakali Sztamka. Polek szmrtni tezsav je mater tüdi szkrbelo, csi sze ne tam pri vodi decski neszreca zgodila szamomi v kmici i dezsdzsi. Zato njoj je pa fcsaszi odleglo gda sze je oglaszila na dveri krepka lapcova pesznica. „He, hoj! odprite!“

Zdravilo je pomagalo i szrecsna drüzsina je veszelo hvalila Mater bozso za szrecsno resitev. Priseo je drugi

dén patikar z meszta k betezsnici, vido je to sziroto, drůzsino delavszko, stera szí sztrdim delom szlůzsi vszakdenésnji krůh, stera je pa vu vszem szvojem szirmastvi veszela i szrecsna, ár zavůpa v Boga i Marijo i noszi mirno od Boga poszlani krizs. Vido je lehkomisleni mozs to drůzsino, rozpůscsati sze je njemi zacsnoło nikaj pri szrci i zacsno je posztanoti inacsisi. Odzdaj je bilor veliki dobrotnik te, i scse nisterne szirmaske drůzsine. Gda je pa szpomladno szunce zacsnoło szegrevati po meszti i okoli, gda sze je pomlado szvejť, te sze je pa tůdi nad dverami patikara zaszvetila nova szvetla tabla z napiszom: „Pri Mariji pomocsnici“, pod njov pa je bila lampica vu steroy je goro poszvět, vszako szoboto, v nedelo i szvetěk. I nikaj sze ne vecs brigao zato, csi szo sze szvodomiszlecsi sengarili zsnjega, da je to sztorokopitno itd.; vej je szam szkuszó, da vzsivle od zdaj tiszti lůbleni mir i zadovolnosť, steroga je prle zgůbo; vej je szam szpoznao, da csloveki te naj bole ide po szrecsi csi dela pod Marijinov obrambov.

S. J.

Nazianszki szv. Gregor.

Da szmo zse popiszali zsvilenje szv. Vazila i Athanasiusa, glejmo na krátci tüdi trétjega mozsa etih zmozsnih sztebrov návuka szv. matere-cérkve, szv. Gregora, ki je ono izsto leto rojeni, právijo, kak szv. Vazil. (Okoli 330-ga leta r. Kr.). Meszto njegovoga rojsztva je bilo Naziansz, záto je on od toga meszta priimek dobo. Ocsa njegov je tüdi Gregor bio, ki je v tom izstom meszti püspek bio. (Kak je onoga hipa sze zgodilo vecskrát, ka szo ozsenjene lüdiza dühovnike zébrali i poszvetili.) Mati njegova sze Nonna zvála, stera je tak pobožno gojila szvojo deco, ka ne szamo Gregor, nego tüdi njegov brat Cezariusz ino szesztra Gorgonia sze med szvéce racsunata.

Domá sze je návcsó ona szvetszka znánja, stera szo onoga hipa potrebna bilá za vucsenoga csloveka pa je te so v Athen, glávno meszto grécskoga drzsánja, kde je z szvetim Vazilom pa z Julianom, steri je szledkar odpadno od vöre kak caszar, vküper hodo vu solo.

Eto meszto je onoga hipa prav razvüzdano bilo pa kda je Gregor szpoznao tezs kocso krscsanszke jákoszti, sze je poszebnó k szvétomi Vazili privézao z prijátelsztvom, kak k ednomi mladénci, vu sterom je szpoznao právo krscsánszko jákoszt ino vrelo zselenje napredüvanja vu

dobrom. Znala szta naime etiva mladénca, ka vu taksem velkom pokvarjenom meszti brezi podpore i navdüsávanja eden-ovoga eden szám jako zsmetno sztálen osztáne vu dobrom.

Tri leta je trpelo njidva prijátelsztvo, kda je Vazil Gregora povrgeo ino je odiseo v szvojo domovino, kde je, kak zse známo, z materjov i szesztrov vu püscsávo odiseo. Gregor sze je po tom tüdi szam csüto vu tom velkom meszti pa je odiseo tüdi domo k szvojim sztarisom. Sze je dobo pizmó szv. Vazila, ki ga je k szebi vu püscsávo zvao, nego Gregor je ne steo idti, ár sze je mogeo za szvoje sztarise szkrbeti domá. Zsivo je szam, zvün vszeh drüzstev, kak v Atheni. Pohodo je vecskrát Vazila vu püscsávi njemi je pomágao zemlo obdelati, drevje szaditi, pá szta cstela kaj pobožsnoga pa szta szti precsteto sztvár pogucsala. Kühala szta taksega hipa ne, nego szta z krühom i zelenjom zadovolniva bilá. Da pa dugo je Gregor ne mogeo pri Vazili osztáti. Ocsa ga je domo pozvao ino ga je szebi na pomocs za dühovnika poszveto okoli treszetoga leta njegove sztaroszti. Szamo ka je Gregor pomali znova pozselo tihi mir püscsáve pa je odiseo nazáj k Vazili, dokecs szo ga ne prosnje njegovoga ocsé i njegove domácese obesine nazaj domo pozvale. Med tem je Vazil nadpüspek grátao v Cezarei pa je te Gregora tüdi nagucsávao, naj sze za püspeka dá poszvetiti, stero zselenje njemi je on szpuno, nego po szmrtili szvojega ocsé je odiseo z Nazianze pa je v Szeleucii sztanüvao, dokecs je njegove szvétoosztí glász ne do Konstantinapola (Carigrada) priseo, kama je vszo katolicsanszko lüdsztvo njega zselelo, ar szo sze vüpali, ka z Gregorov ov pomocsjov do sze lezsi bránili proti krivovernim ariáncom, sterim sze je tüdi caszárszki dvor pridrüzso.

Zaprva szo Gregora ne jáko lübili, ár je szlab szühi cslovek bio z votlim glászom. Lüdje pa na zvünesnjo prikázen vszikdár doszta dájo. Nego, kda szo vidili njegovo szvéto zsvilenje ino csüli predge njegove, szo sze vszikdár vékse trume k njemi pridrüzsile tak, ka je naszlednje nevoscenoszt ino sztráh krivovernikov od dnéva do dnéva vecs napáke delao proti Gregori. Celo szo lüdsztvo nahuistili proti njemi, stero ga je na poti z kaménjom lücsalo. Ednok ga je edna truma ariáncov ob polnoesi pri szv.

mesi naisla v kapeli njegovoga sztanŭvanja pa je njemi kelih razlejála, njega pa bantŭvala.

Preganjanji je Theodozisz caszar napravo konec, ki je 379-ga leta na tron sztopivsi Maximusa, arianszkoga pŭspeka, ztirao ino Gregora posztavo za pŭspeka carigrad-szkoga pa je tŭdi velko cerkveno szpráviscse vkŭppozvao, naj bi sze mir napravo med právovernimi katolicsanci.

Gregor szam je ne steo császti, je jocsécs proszo caszara, naj szí drŭgoga pŭspeka poisese pa je szamo poszili vzéo na szebé császt z tem vŭpanjom, ka rázlicsne szpáke krscsanszkoga szveta vu etoj novoj császti lezsi obláda, nego kda je vido, ka szo njegovi trŭdi zaman, je dolidjao szvojo császt pa je odiseo domo v Nazianz, kde je do szvoje szmrŭti vu szamoti szamo za szvojo dŭso zsivo. Tŭ je vu devetih szlednjih letaj tak bio, kak pŭscsavnik. Bosz je hodo, poszteo njemi je eden rogosz bio, tople hráne je k szebi ne vzéo ino prijálŭi njegovi szo nebeszki szvéci bili, sterih nisterni szo sze njemi szkazsŭvali. Zse-lenje nebész, gorécsa lŭbézen szv, materecérkve ino szvéti sztráh od szoda bozsega je napunilo tam njegovo szrcé, stera je tŭdi vu rázlicsnih peszmaj popisvao.

Nájvéksa njegova jákoszt je bila szvéta poniznoszt. Vsza bantŭvanja je znao pozábiti ino odpŭsztitŭi. Z lŭbez-nivimi recsmi je odpŭszto mladénci, ki ga je vmoritŭi steo. Veszelŭo sze je, kda szo ga z kaménjom lŭcsali, ár je pravo, ka koncsi má priliko z szvojov példov lŭdem pokázati, kaksi morejo biti, ár je vszikdár bogse tŭdi za hŭdodelnike — je pravo — csi vidivsi njegovo mirov-noszt, sze od szvoje dŭsnevesztŭi zoszágajo, kak pa csi do sze od njega bojali.

Z velkov poniznosztjov je odvraçsao császti od szebé pa tŭdi dolipolozso szvojo doszégujeno casaszt pa te, kda je so vu szamoto je tŭdi eta pravo: „Ki hŭdobne po-pravitŭi scsé, lehko vu nevarnoscsa pride, ka szvoje dobro imé tŭdi zgŭbi brezi toga, ka bi z tem hŭdobnim kaj zhaszno, Za to idem v szamoto, ár za szvojo dŭso ne náidem bogse zagvŭsanosztŭi, kak je mir.“

Ka je mogeo vsze pretrpeti, ki je ete recsi pravo, sto nam zná to povedati?

Právijo vnogi, kda je sto na szvétošzt zsitka zezáva, ka je szvécom lehko bilo, ár szo oni szvéci bili. Eto glejte, szv. Gregora zšivlenje kázse jáko lepo, jeli je lehko bilo ! Szvéti je bio pa za to je mogeo trpeti i za to more vszaki, ki scsé szvéti biti. Brezi trplenja ne zaszlüzska, záto hajdi, na ramena krizs Krisztusov pa tak hodmo za njim !

Bassa Ivan.

Szmrt jiva^{sz}je pomirila.

ej dalecs od Müre, na pokopaliscsi nike veszuice szta dvá groba poleg edendrügoga. Tráva jiva je zse jáko obrászla, ár je minola lepa vrszta let, kak szta szkopaniva i szta szprneniva zse tüdi krizseca, steriva szta na njima za szpomenke posztávleniva. Vu teva groba szo zakopali dvá kmeta, steriva szta za zsvlenja vszigdár v szovrázstvi i v szváji zsvela i szta edenovoga niti videti nej mogla, a zdaj pa tü v domovini preminocsij, na tom tuzsnom pokopaliscsi eden poleg drügoga tiho i mirno szpita . . .

Gdakoli me pot kre toga pokopaliscsa pela, vszeli sze szpomeném z teva pokojniva i szí premislávlem, kak szmrt zaisztino „pobráti pod lopatov vsze, ka rodio je beli dén“. Naj bo sto escse tak trdokoren, pun szovrázstva i szrdov, szmrt ga pomiri, kak je pomirila nji-dvá, steriva zdaj v tema grobama lezsita i csákata dén gorsztanenja . . .

Teva kmeta szta szí szoszeda bilá i szta vszega mela obilno. Vszled toga bi jáko lejko v méri zsvela i sze njima nikak nebi trbelo szvajüvati. A onjeva szta sze szpozábila z bozse zapovedi, stera veli : „Lübi szvojega blizsnjega, kak szamoga szebé!“ Med njima je nej pre-bivala krscsánszka lübézen, nego szovrázstvo i nevoscslivosz. Záto szta pa tüdi tak zsvela : vszigdár v szváji i v szrdej.

Kak lepo je, csi szoszedje v méri zshivéjo i pomagajo edendrügoga z nevol i sze lübijó med szebov; ali kak grdo je pa, csi sze szovrázsijo i szvajüvlejo, kak szta delala teva szoszeda! Csi jiva je steroga kokos drügomi v ograd prisla, je té zse kámenje lücsao za njov; csi sze je pa praszé potégnolo szkoz plota, je pa psza pohujsto na njé. I to je nej bilo zadoszta, nego sze je scse so kregat z szoszedom, grozécs sze njemi, da njemi sztvár szpokole, csi jo vecs v szvojem ogradi nájde. Rávno tak, szta delala na poli, gde szta szí zs njivami mejása bilá. Tüdi tam csi je steroga zshivincse prek oszrdka sztopilo i je te drügi to ovárho, te szo njemi csemérje itaki do vrha prikipeli. Pszüvala, preklinjala szta edenovoga, da je groza obisla vszakoga, ki jiva je poszlüsao.

Vecskrát szta sze krvila, da je edenovomi njivo podorao. Na to szta proszila dzsilera, ki je priseo, da bi njima po pravici razmero. Dzsiler je pa nej najseo nikse krvíce pri meji. Pravo je, da je oszrdek na právom sztárom meszti i nobednomi nikaj zemlé ne menka. A ztem dzsilerevim merjenjom szta nej bilá zadovolna, nego szta sze obrnola k szodniji i szta szí obadvá nájala dráge fiskálise. Szodnija je pa právdo tak szklenola, kak je dzsiler razmero, da nájmre nobednomi ne menka zemla, vsaki svojo má i vszled toga szta sztroske tüdi obadvá mogla placšüvati. To jiva je pa tak razcesemerilo, da szta edenovoga scse bole nej mogla trpeti.

Lüdém sze je zse povnozsala grehota, stero szta delala i szo jiva zácsali miliziti. Lepo szo njima k szrci gucsali i jiva opominali, kak je to jáko grdo, gda sze dvá csloveka, steriva sztakotrige szvéte Krisztusove vere, natelko szovrázsita i telko szpáke delata. Mirili szo jiva, a bilo je zamán! Njidva szovrázsztva je nej mogla vtisati szodnija, nej lepi opomini drügij lüd! Osztala szta nadale trdokorna.

Nazádnje je prisla szmré, stera jiva je obá nanáglo

i v nájlepsij letaj pozvála z toga szveta. Obadvá szo v ednom tjédni szprevodili na pokopaliscse i szo jiva tam vküper zakopali. Tak szta szí posztala szoszeda tûdi po szmrti, a zdaj sze neszovrázsita vecs, nego pocsvleta v nájlepsem méri. Nobeden jiva je nej dobo drûgo, kak nekolko falátov blánj i malo szkálja za zglávník i zdaj z tem moreta zadovolniva biti, v zsvilenji pa, gda szta vszega mela zadosza, szta sze zmérom peznjala. Tak je pomirila szmrt teva negdasnjiva szovrázsika i jiva je szprávila vküper, da zdaj tam na toj tuzsnoj njivi premi-nocsij eden poleg drûgoga tiho i mirno szpita csakojacsa na dén gorisztanenja, steri de na njiva gledocs znábiti jáko sztrasen . . .

P.

Drobis.

Edna mesa. Známo, kak neszmileno je francuska vláda vöszprávilá z szvojega drzsánja okoli 30 jezér nün i barátov, szine francuszkih roditelov. Zdaj sze je zgodilo, ka je vu Parisi, glávnóm meszti, vmrla edna zsená, stera je szto million frankov nihála Paris meszti z tov pogodbov, ka z etih penéz za sztáre lüdi szírotisnico posztávijo ino nüne szprávjó notri, stere do tím sztárim dvorile pa tüdi kapela more notri vu toj hizsi biti, vu steroj sze lehko mesúje. Pa je város gorivzéó ete penéze zevszemi pogodbamí vküper!

Za penéze bi escse szlobodnozidárce pariski tüdi k mesi hodili!

V Afriki francuzje tüdi májó imánje včaszi pod Medzemelszkim morjom, Algir imenüváno. Pa tam tüdi pregánjajo krscsánszko vero, cerkvi odávlejo, stere ne morejo odati jo dolipoderéjo poleg toga pa za tam sztanüvájocse mohamedánce nove velke poganszke cérkve zidajo. V lánzskom leti szo jih tri napravili na drzsávne sztroske.

Lourdes, to glaszovitno meszto romanja bi tüdi radi zaprli, v Algiri pa zamán dájo hajove mohamedanszkim poganóm, z sterimi oni na szvoja szvéta meszta romajo. Jeli, ka je ta dvoja mera dobro znamenje, ka voditelje

onoga lüdsztva szamo právoga Boga odürjávlejo i drügo nikaj ne.

Vecsérni zvon je vszesirom opominanje na molitev pa csi szo vere, stere bl. D. Marie ne csasztijo zvoniti pa li dájo, to je szamo znamenje, ka je njihov národ njo tüdi lübo ino hüdobnesje szo bili, ki szo szvoje lüdsztvo od császti matere hozse odvadili, stero escse izda zvoni njoj na császt, csi li ka moliti vecs ne vüpa.

Vu glávnom meszti Norvégie, kde szo szkoro szami krivoverci, szo dokoncsali, ka de odszéga mao pri njih tüdi sze zvonilo vszaki vecsér ob 8-ih vu vszeh cerkvaj, naj vsza deca, stera szo na vulici, te domo idejo, pa sze tak prej privádijo, ka kda do velka, do tüdi domo sla v rédnom vremení. — Jeli ka csüden zrok za zacsétek zvonjenja. Jasz tak miszlin, ka je to szamo zrok, po pravici pa ono lüdsztvo tüdi zselenje má znova csüti vecsérni zvon, kak szo ga z genjenim szrcem poszlühsali njuvi ocsácie, steri szo escse moliti tüdi znali pri njem.

Od X. Pius pápe nam popisejo edne novine, ka sze njim je letosz glaszovitna francuszká szvetica d'Arc Johanna szkázala ino njim je narocsila, ka sze naj duzse sztálno drzsijo proti francuszkim krivovernikom ino nevernikom, steri tam od dnéva do dnéva nove orszácske právde zmislavajo proti szv. matericérkvi, ár pride csasz, ka li vera obláda.

Kak dobro znájo rimszki pápa sztáliste rázlicsnih országov, sze je szkázalo, kda je poszlanik eden iz törszkoga prinji hodo, ki je za to poszlani od francuszke vláde na törszko, ka bi tam na vsze gori pazo ino domo naznánje dávaó, ka sze tam godi. Pri szvojem potüvanji vu domovino je pohodo szvétoaga oceso, pa da je od njih vöpriseo, je tak pravo vüni sztojécsim novinárom, ka je on steo edno i drügo pripovedavati od törszkoga, szamo ka szo pápa szami doszta vecs znali, kak on tak, ka je on escse od njih zvedo vnogo szkrivnoszt törszke vláde, stere je prle ne poznaó, csi li ka je leta dni na törszkom bio. — Z velkov modrosztjov vodijo rimszki papa vsze národe, ár njim je Bog na pomocs vu tom teskom deli.

Red szv. Ferenca je glaszoviten bio od indaszveta mao. Zdaj szlüzsi szvojo 700 letnico, kak zse známo ete réd pa tüdi zdaj cstémo, ka je ete réd nove klostre zo-

zidao na Japonszkom vu kakodatejszkoj püspekiji, kde majo vüpanje missionarje, ka pomali vnogo poganov zadobijo právoj veri Krisztusovoj. Sole tüdi tam goriposztávla je, vu stere tüdi pogane vzemejo gori ino vszijo tam zvün racsunanja, zemlepisza, naravoszlovja i prirodoszlovja tüdi anglezski, nemski pa francuszki jezik. Sze zná, ka znánja zselni poganje radi posilajo szvojo deco v takse sole, pa z tem vnogi dobi zselenje tüdi katolicsanszko vero szpoznati i sze okrsztiti.

Zsidovszki zákonje. Od tiszto ma, ka szo vnoga drzsánja notrivpelala civilszki (szvetszki) zákon, sze vszikhár vecs i vecs zsidovov zseni pred szvetszkoj oblásztjóv z krscsenikami vküper, Tak pisejo, ka v Dánii na vszako sztótino csiszto zsidovszkoga zákona 69 taksih je, ki z krscsenikom vküpsztopijo. Na nemskom zse tüdi na 25—26 pride ete racsum! To je naime vu luteranszkih drzsánjah tak. Ka de z takse decé, stera z taksega tak zvánoga „zákon“ zhájajo? Neszrécsno neveruo lüdsztvo, ár zse sztarisje taksi znán tüdi ne imajo nikse vere, steri v taksi „zákon“ sztoplejo. Zmesami zákon je vszikhár neszreca, ár vu njem, esi ne obadvá, eden tao vszakojaeski more brezi mocsne vere biti — escse szreca, esi szpozna pravico pa sze tüdi k njoj pridrüzsi.

Leto k konci ide, ki je escse na liszt duzsén, naj gléda, ka ga plácsa. Proszimo tüdi vsze postüváne narocsnike, naj vszaki na szvojem meszu naznáni, jeli scsé liszt duzse meti pa naj vszaki **tüdi drüгим preporácsa** nas liszt.

Kalendar Szrca Jezusovoga je zse gotov za prisesztno leto — ki ga scsé meti, szí ga naj narocsi hitro!

Milodari za novo bogojanszko cërkev.

Z Sztrehovec.

	K		K
Bojnéc András	20	Varga Ivan	20
Adanics Treza	02	Berdén Magda	10
Farkas Ferenc	02	Domonkos Stevan	10
Horváth Stevan	04	Varga Stevan	02
Farkas Stevan	02	Bojnéc Stevan	10
Berdén Ivan	01	Bojnéc Ivan	60
Küzma Jozsef	02	Küzma Martin	16
Végi György	10	Varga Stevan nájmłájsi	20
Gregurec Miklos	10	Györek Treza	10
Czemplin Ivan	02	Nemec Ána i Máríka	20
Berdén Ivan	02	Horváth Júri sztaresi	10
Kolossa János	10	Horváth Júri młájsi	02
Németh Jozsef	02	Horváth Jozsef	10
Hobar Stevan	10	Domonkos Ána	01
Kolossa Stevan	07	Kolossa Ivan	01
Gerencsér Peter szt.	20	Szabotin János	10
Gerencsér Peter mł.	10	Szabotin Stevan	10
Kamplin Stevan	05	Kerman Jozsef	04
Juha Ivana dov.	07	Nemec Ivan	10
Gerencsér Stevan	10	Caszar Jozsef	20
Juha Jozsef	10	Caszar Martin	40
Bojnéc János	05	Varga Martin	20
Varga Peter	10	Farkas Jozsef	10
Varga Matjas	06	Schwetz János	10
Varga Petra zsena	07	Horváth Ivan	05
Varga Stevan	01	Kovács Jozsef	10
Nemec Matjas	03	Horváth Peter	10
Berdén Jozsef	06	Bojnéc Ferenc	20
Kovács Peter	02	Cservék Ivan	10
Kamplin Martin	10	Gerencsér Stevan	30
Kamplin Jozsef	06	Toplak Stevan	04
Kamplin Marko	05	Gerencsér Stevan	10
Dominko Júri	05	Gerencsér Ferenc	03
Varga Jozsef	03	Farkas Ivan	10
Berdén Stevan	10	Juha Stevan	04
Czemplin Tomás	10	Horváth Ivan	05
Horváth Júria zsena	01	Gerencsér Jozsef	10

	K		K
Gerencsér János	05	Benkovics András	10
Gerencsér Pál	20	Szabotin Martin	10
Nemecz Martin	04	Gábor Ferenc	20
Adanics Stevan	10	Hozian Maria	01
Adanics Martin	04	Berdén Jozsef	03
Adanics Ivan	05	Gerencsér Stevan	10
Traibar Matjas	100		
Benkovics Mihál	20	Vküp K 927	

Z Bükovnice.

Puhán Ferenc zscna	10	Toplak Jozsef	45
Horváth Peter	10	Toplak Peter	20
Horváth Matjas	10	Nemec Martin	20
Horváth Jüri	40	Horváth Stevan ml.	10
Györek János	10	Horváth Jozsef	03
Horváth Ferenc	20	Horváth Stevan szt.	10
Gorza Jozsef	06	Horváth János	10
Horváth Jüri	04	Horváth Miklos	06
Horváth Anton	11	Györek Peter	10
Horváth Peter	25	Györek Jozsef	50
Lovrencséc Peter	05	Györek Stevan	20
Lovrencséc János	05	Mericsnják András	10
Lovrencséc Stevan	10	Mericsnják Ivan	12
Puhán Mihál	40	Adanics János	06
Rousz Bára	10	Toplak Ferenc	12
Toplak János	40	Puhan Matjas	10
Glavács Jozsef	10	Puhan Stevan	20
Horváth Vince	10	Edna zscna	10
Glavács Miklos	10	Horváth Klára z Garasnice	10
Camplin Martin	10	Adanics Ána	6
Varga Bedenik	12	Vküp 608	